وب‌کاوی، سرک کشیدن به پستوهای «وب» همراه با داروسازان وب‌نگار

به انتخاب: شاد. دات. کام

مقدمه

انسان‌های نخستین دلتنگی‌هایشان را روی دیواره سنگی غارها حک می‌کردند، نقش‌های حکاکی شده تا مدت‌ها از حیواناتی بود که دیده بودند یا می‌شناختند. اما با کشف خط، نقاشی به جایگاه خودش رفت و دیواره غارها خط خطی! شد. در دوره‌های نزدیک به معاصر دیوارنویسی یک راه پیام‌رسانی مَجاز شد که در کنار راه مُجاز روزنامه‌نویسی و راه کمتر (غیر) مُجاز شب نامه‌نگاری! به پیام‌رسانی پرداختند.

* * *

به یادگار کشیدم خطی به دلتنگی

در این زمانه ندیدم رفیق یک رنگی

پس می‌شد گاه دلتنگی خطی کشید: به تنه درختی، به دیوار خانه‌ای و یا در دفترچه خاطراتی. آن‌چه را که همه می‌دیدند وجهی عمومی یافت و آن‌چه در دفتر خاطرات می‌آمد جنبه‌ای خصوصی پیدا کرد. حالا در هزاره سوم برپاکردن وبلاگ برای خاطره‌نویسی در آن وسیله‌ای شده است برای فریاد زدن دلتنگی یا شریک کردن همگان در آن‌چه پسندیده‌ایم، از آن خوشمان آمده و یا این‌که دلمان را به درد آورده. این دل مشغولی جهان شمول برای کسانی مطلوب و مطبوع است که دل و دماغ نوشتن دارند و نیز مخاطبانی که وقت و حوصله گشت‌وگذار در فضای مجازی و مرور بر این نوشته‌ها.

از سر کنجکاوی کلمه «داروساز» را نشانه راه کردم و در هزارتوهای مَجازی مُجاز! رفتم جلو. گذارم به «وبکده‌هایی» افتاد گاه خواندنی و در مواردی دیدنی. به نظرم رسید که باید کار داروسازان یا دانشجویان جوانی باشند که هم روحیه نوجویی و نوگرایی دارند و هم آن‌قدر فرصت که هفته‌ای چند ساعت را صرف وب‌نگاری کنند و در فضای سایبر بگذارند تا هر عابر یا گذرنده‌ای آن‌ها را مرور کند لبخند بزند، غصه بخورد همدردی بکند یا ...

گزیده‌ای از آن‌چه را که دیدم از نظرتان می‌گذرانم. ابتدا آدرس وبلاگ می‌آید بعد یادداشت یا Post صاحب وبلاگ یا «وبه کار». اگر خواستید خودتان سری به آن‌جاها بزنید و اگر سوغاتی مناسبی یافتید برای «رازی» بفرستید تا دیگران را نیز در لذت گردشگری‌هایتان شریک گردانید. حسن این گونه گشت‌وگذار این است که در هر وبلاگ به دیگران نیز لینک داده می‌شود و با یک غوطه ناگهان خود را در اعماق این‌کهکشان خواهید دید.

توضیح ضروری

- مسؤولیت صحت علمی مطالب انتخاب شده در صفحه «وب‌کاوی»، بر عهده صاحبان وبلاگ است.
- املا و انشای مطالب، سلیقه وب‌نگاران است و دخل و تصرفی در نحوه آن داده نمی‌شود.
- این مطالب باید در قاب دل‌مشغولی و تفنن داروسازان وب‌نگار، ارزیابی شود.

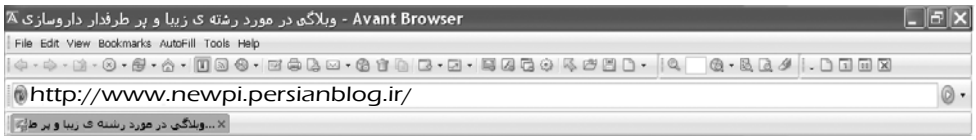

■ آشنایی مختصر با رشته دکترای داروسازی

رشته داروسازی همان علمی است که در ساخت و تولید دارو و دادن اطلاعات دارویی خدمات ارزندهای را ارایه می‌دهد. داروسازی با علوم زیست‌شناسی، بیوشیمی و علوم پایه پزشکی ارتباط وسیعی دارد.

رشته داروسازی سرحلقه درمان همه بیمارانی است که چشم امید به داروهای مؤثر، کم ضرر و پراثر دوخته‌اند. ابزار مداوا که دارو بخشی از آن است، نقش خود را به خوبی ایفا می‌کند و رشته داروسازی همان علمی است که در ساخت و تولید دارو و دادن اطلاعات دارویی خدمات ارزندهای را ارایه می‌دهد. داروسازی با علوم شیمی، زیست‌شناسی، بیوشیمی و علوم پایه پزشکی ارتباط وسیعی دارد. آموزش دوره دکتری داروسازی در ایران پیوسته است و پس از طی دوره ۵/۵ ساله به دانشجویان، درجه دکترای عمومی داروسازی اعطا می‌شود.

■ بازار کار

□ داروسازی اجتماعی

■ داروخانه‌های سطح شهر: اکثریت (بیش از ۸۵ درصد) فارغ‌التحصیلان این رشته جذب داروخانه‌ها می‌شوند و در این مراکز به ارایه خدمات زیر می‌پردازند:

■ خدمات دارویی مانند بررسی نسخه‌ها، اطمینان از تجویز مناسب داروها و در مواردی هم تجویز برخی از داروها.

■ ساخت داروهای ترکیبی.

■ عرضه داروهای تولیدی کارخانجات دارویی.

■ ارایه اطلاعات دارویی نظیر راهنمایی‌های لازم در مورد نحوه مصرف، عوارض جانبی، تداخلات دارویی و ...

■ داروخانه‌های بیمارستان: علاوه بر ارایه خدمات فوق، خدمات دیگری نظیر موارد زیر ارایه می‌گیرد:

■ تدوین فهرست دارویی بیمارستان، کنترل و نظارت بر نحوه مصرف دارو به وسیله بیمار، تهیه شرح حال و تشکیل پرونده دارویی برای بیماران بستری شده و پیگیری امر دارو و درمان بیمار.

□ داروسازی صنعتی

در بخش‌های مختلف تهیه، ساخت، کنترل کیفیت، نگهداری، مدیریت و واحد تحقیقات کارخانه‌های داروسازی، وجود و فعالیت داروسازان ضروری است و هم اکنون عده‌ای از داروسازان در این بخش مشغول به کار و فعالیت هستند.

□ مراکز دانشگاهی

دارندگان مدرک دکترای داروسازی می‌توانند پس از گذراندن امتحان دستیاری و یا PhD به‌عنوان دستیار (رزیدنت) مشغول به ادامه تحصیل و سپس جذب دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی و صنعت شوند.

□ سایر مراکز

فارغ‌التحصیلان این رشته می‌توانند با مراکزی

مانند مؤسسات آموزشی ـ پژوهشی دولتی (مؤسسه رازی ـ انستیتو پاستور و ...) مراکز تحقیقات دارویی به‌عنوان دکتر دارو سازی همکاری نمایند. ضمنا تعدادی از داروسازان نیز جذب شرکت‌های پخش و توزیع دارو می‌گردند. به‌طور کلی تدوین سیاست‌های کلان مربوط به حرفه داروسازی چه در مورد کارخانجات، چه در مورد ورود داروها و مواد اولیه دارویی و چه در مورد توزیع دارو و ارایه خدمات داروها در داروخانه‌ها، به عهده معاونت دارو و غذا در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است. مسایل صنفی داروسازان نیز به عهده انجمن داروسازان ایران است. اما امور مربوط به آموزش داروسازی بر عهده دبیرخانه شورای آموزش داروسازی و تخصصی (وزارت بهداشت و آموزش پزشکی) می‌باشد.

■ تاریخچه رشته و پیشرفت‌های جدید

با توجه به نیاز بشر به درمان بیماری‌ها و هم‌چنین پیشرفت علم شیمی و بیولوژی و هم‌چنین ارتباط تنگا تنگ علوم مختلف و هم‌چنین گشوده شدن عرصه برای ارایه روش‌های جدید درمانی با استفاده از داروهای جدیدتر و موثرتر رشته داروسازی از ابتدای قرن بیستم به‌عنوان یک رشته مستقل مطرح گردید که این امر در ایران با استقلال این رشته از رشته پزشکی و تاسیس دانشکده داروسازی در سال ۱۳۱۳ در دانشگاه تهران محقق گردید. به مرور زمان و با توجه به نیاز کشور به استفاده از خدمات داروسازان و هم‌چنین احساس ضرورت بر تدوین برنامه‌های تحصیلی این رشته، دانشکده‌های داروسازی دیگری در تبریز، اصفهان، مشهد، اهواز و سپس شهید بهشتی، کرمان، شیراز، ساری و کرمانشاه تاسیس گردید. هم‌چنین برنامه رشته داروسازی به‌صورت مدون در سال ۱۳۶۱ توسط شورای انقلاب فرهنگی ارایه که این برنامه با کمی تغییر در سال ۱۳۶۷ بازنگری گردیده است. امروزه علاوه بر تاسیس دانشکده‌های داروسازی هر دانشکده به لحاظ رشد و تحولات عظیم علمی اقدام به تاسیس مراکز تحقیقاتی و هم‌چنین با توجه به نیاز جامعه به خدمات تخصصی تر اقدام به تاسیس و راه‌اندازی رشته‌های تخصصی نموده است.

■ داروسازی و تفاوت‌هایش با پزشکی

■ دوره تحصیل برای رشته داروسازی حداقل ۱ سال کمتر از پزشکی است (تا ورودی‌های دو سه سال پیش علوم پایه داروسازی ۲ سال و نیم بود ولی از چند دوره پیش علوم پایه دارو ۲ ساله شده و هم اکنون اگر دروس به موقع گذرانده شوند ۵ سال و نیم بیشتر طول نمی‌کشد در حالی‌که پزشکی حداقل ۷ سال طول می‌کشد در بعضی جاها مثل کرمان دوره ۷ سال و نیم دارد). ضمن این‌که شما می‌تونین بدون گذروندن دوره سربازی در امتحانات تخصص شرکت کنید تخصص‌ها شامل: داروسازی

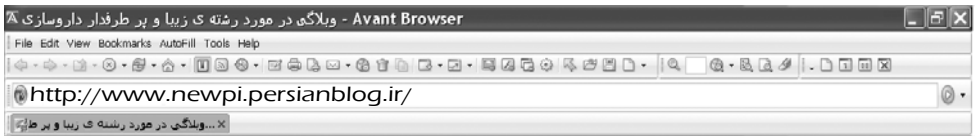

بالینی، داروسازی هسته‌ای، فارماکوگنوزی داروسازی صنعتی، آرایشی ـ بهداشتی، شیمی دارویی، بیوتکنولوژی، سم شناسی (که همه ساله بر تعداد گرایش‌های تخصص این رشته افزوده می‌شود) هستند شما بایستی حد نصاب لازم در آزمون‌های تافل یا ielts رو هم کسب کرده باشید.

– اعتبار و وجهه عمومی پزشک از داروساز بالاتر هست و هنوز خیلی‌ها در این کشور نمی‌دونن که داروسازی دکتری هست و نه لیسانس! (البته من خودم وقتی که داروسازی قبول شدم اون را به‌عنوان یک لیسانس به من تبریک گفتند)

■ در رشته پزشکی بعد از استجری دیگه کم کم باید کار عملی رو یاد بگیرید و بخش‌ها رو تجربه کنید در حالی‌که در داروسازی تقریبا همیشه باید سر کلاس‌های دانشکده بنشینید. (این قسمت چرت زیاد داره در این رشته تعداد زیادی از واحدهایی را که در طول دوره گذرانده می‌شود از ترم ۱ تا ترم ۱۱ واحدهای عملی‌اند)

■ عموما دیده میشه که برای بیمار چندان تفاوتی نمی‌کنه که دارو رو از کدوم داروخانه تحویل بگیره ولی انتخاب پزشک براش مهمتره (البته این انتخاب بیش‌تر براساس محبوبیت انجام می‌شود که خیلی کار درستی نیست). علت این مساله رو میشه در عدم درک جایگاه داروساز توسط بیماران و کم کاری داروسازان برای ایفای بهتر نقششون در نظام سلامت دید.

■ چون اکثر دانشجوهای داروسازی می‌بینن که چندان از معلوماتشون نمی‌تونن در داروخانه استفاده کنند درس‌ها رو برای رفع تکلیف می‌خونن و اونایی که انگیزه‌های علمی بالاتری دارند به تخصص فکر می‌کنند با این حال تفاوت مادی داروساز عمومی با تخصص اونقدری که در پزشکی مشخصه در داروسازی نیست. معیشت معمولی داروساز ار معیشت معمولی پزشک به اعتقاد من بهتره ولی سقف درآمد داروسازی محدودتر از سقف درآمد پزشکه (البته باید این‌را در نظر گرفت که دانشجویان داروسازی از سال چهارم به بعد با امکانات خوب به‌عنوان مسؤول فنی وارد بازار کار و داروخانه‌ها می‌شوند در حالی‌که دانشجوی پزشکی این مزیت را ندارد و از نظر معیشتی هیچ‌گاه وضعیت مالی یک پزشک عمومی از یک دکتر داروساز بهتر نخواهد بود.)

■ درس‌های داروسازی خیلی متنوع و بعضی‌هاش واااقعا سخته... اما توی رشته پزشکی بارها و بارها مطالب به طرق مختلف تکرار می‌شن. شما در داروسازی با چیزهایی آشنا می‌شین که شاید در عمرتون حتی یک بار هم نیاز به فکر کردن در موردشون پیدا نکنید... نمونش تفسیر طیف NMR و IR

■ دانشجویان داروسازی بعد از پاس ۱۲۰ واحد می‌تونن بعد از معرفی به انجمن داروسازان و دریافت کارت انجمن در داروخانه به‌عنوان قایم

مقام مشغول کار بشن و کسب درآمد و تجربه کنند. با این حال اکثر کسانی که روزی وارد این قسمت تجاری می‌شن کلا بی‌خیال نمره و درس می‌شن...

■ اگه موفق به کسب امتیاز تاسیس داروخانه شخصی بشید تازه اول دردسره. خرید اقلام دارویی که خوش هنریه. مریض اگه چند بار بیاد داروخانه و ببینه که داروهاش رو کامل ندارین احتمالا دفعه بعد از جای دیگه تهیه می‌کنه. تاریخ مصرف داروها که بایستی مدام بهشون توجه بشه . قرارداد بستن با انواع سازمان‌های بیمه‌گر و قبول کردن انواع ناز و کرشمه اون‌ها. باید بدونین که عرف معمول در بازپرداخت حق داروخانه حدود ۴ تا ۵ ماه هست. ضمن این‌که هر ماه هم کلی از طلبتون رو به هزار و یک جور بهونه ازتون کم می‌کنن. پرسنل سالم پیدا کردن خودش هنریه و پرسنل رو سالم نگه داشتن که از اون هم سخت‌تره. خریدها رو می‌تونین در ماه‌های اول اعتباری انجام بدین و معمولا چک چند ماهه می‌دید. حساب دفتر منظمی باید داشته باشید که سر رسید چک‌ها با موجودی بانکتون بخوره. خرید نقدی هم که تخفیف‌های خودش رو داره. ۲ جور بازرس به شما مراجعه می‌کنن بازرس بیمه و بازرس دانشگاه. چون قاعدتا پرسنل داروخانه رو بیمه می‌کنید نمی‌تونین به همین راحتی عذرشونو بخواین حتی اگه براتون... مسجل شده باشه. هزینه اداره داروخانه خیلی بیشتر از مطب هست و همین‌طور باید بدونین که برای هر نسخه مبلغ ناچیزی به‌عنوان حق فنی دریافت می‌کنید که قابل قیاس با هزینه ویزیت نیست. (برای یک داروخانه داشتن پرسنل کاری خوب بسیار مهمه)

وقت آزاد کمتری دارید. و طبعا فرصت مطالعه کمتری دارید. کمتر به مسافرت می‌توانید بروید.

با این حال آشنایان فراوانی خواهید داشت و اگر واقعا نسبت به سلامت بیمارانتان توجه نشان دهید هم کار داروخانه لذت بخش‌تر می‌شود و هم اعتبار بیشتری کسب می‌کنید. در برخورد با بیماران همیشه خود را جای آنها بگذارید.برای خود ما هم اتفاق افتاده مواقعی که بیمار هستیم از لحاظ روحی هم حساس‌تر و مستعد ناآرامی می‌شویم. به همین دلیل برخورد محترمانه داروساز و پرسنل داروخانه‌اش بسیار مهم است.

■ معمولا پزشکان تحمل انتقاد نسبت به کارشان را ندارند. برای ایجاد همدلی و رفع سو تفاهم بهتره رابطه معقول و دوستانه‌ای با آن‌ها ایجاد کنید همان‌طور که شما در داروخانه مرتکب اشتباه می‌شوید اون‌ها هم اشتباه می‌کنند. پس بهتره هوای خودتون و مریض رو داشته باشید و ایرادات رو توی سر هم نکوبید!

از لحاظ مسؤولیت حرفه‌ای استرس پزشکان بیشتر از داروسازان است چون مسؤولیت مستقیم درمان به‌عهده آن‌هاست. (البته داروساز نیز باید دقت عمل کافی را در مورد تداخل‌های دارویی

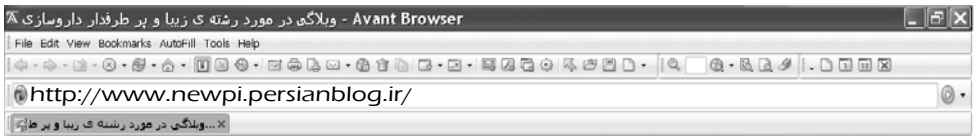

داشته باشد)

■ اگه یک روز یکی از پرسنل شما سر کار حاضر نشود کل کار کند پیش می‌رود اما کار منشی مطب آنقدر حیاتی نیست

■ یک پرسنل بد می‌تواند کلی شما را به دردسر بیندازد اما یک منشی بد خیلی هم خرابکاری نمی‌تواند بکند!

■ شما برای این‌که در یک شهر بزرگ مثل تهران به‌عنوان داروساز بلافاصله داروخانه تاسیس کنید لازمه پروانه داروساز دیگری را خریداری کنید و بعد مکان و داروها

اما به‌عنوان پزشک شما نمی‌توانید پروانه مطب خریداری کنید و مجبورید در درمانگاه یا بیمارستان استخدام شوید. در مورد داروساز هم که می‌تواند به‌صورت قایم مقام و یا با سپردن پروانه مشغول به کار شود.

امیدوارم مفید واقع شده باشد

در مجموع متاسفانه یا خوشبختانه داروسازی امروزه اگرچه وجهه اجتماعی خیلی خوبی ندارد ولی از خیلی نظرات رشته بسیار بهتری است البته برای هر کس رشته‌اش احترام مخصوص به خودش را دارد.

و به همین دلایل بود که من این رشته فوق‌العاده با حال را انتخاب کردم

نوشته شده توسط حمیدرضا فاتحی دانشجوی داروسازی مشهد